

“El retorn a un passat dolorós i dramàtic pot ser enriquidor”

Carme Manuel (València, 1960), catedràtica de literatura nord-americana a la Universitat de València, publica a l'editorial 3i4 la seva primera novel·la, *Llanceu la creu*.

—**La creu que llança la protagonista és doble, oi?, familiar i matrimonial.**

—Sí. El títol fa referència a una expressió que sentia a casa de molta menuda perquè la feia servir ma mare. Era una manera de dir “això s’ha acabat”, i també una mena d’advertència per a totes aquelles coses que de menuda no podies fer, de dir “prou” quan de xicotets ens portàvem malament.

—**De queixar-se.**

—I de queixar-se de la vida. La protagonista i narradora la fa servir també d’encanteri, de *mantra*, durant la narració, per a desfer-se del seu home i perquè al final el seu retorn al passat que tracta d’escriure, en comptes de ser dramàtic o dolorós, sigui enriquidor.

—**És un passat personal, només?**

—No. El passat que descriu no és sols personal, és del nostre país, del país menut i del país gran, molt marcat per a tots, no solament per a les dones, i eixe passat, que pot ser molt obscur, li és una font d’energia, perquè en recordar un passat molt repressor troba la clau per a continuar lluitant, per a continuar la seva vida.

—**També li deu servir força el fet que el seu món sempre ha estat molt tancat. Ha viscut tancada en si mateixa, i això, el fet que no hagi rebut res de ningú, també la deu enfortir, no?**

—Bé, ella descriu els darrers dies d’un procés que s’ha deteriorat. A diferència d’ell, rebutja el seu passat, els seus records, que és l’únic que té com a persona, aquí no compten la seva posició econòmica ni la seva reputació professional: està nua davant del món. Fa aquest viatge de tornada, es capbussa en eixe tresor i hi trobarà moments, evidentment filtrats pel present i el que viu, que li permetran aixecar un mur de contenció davant de la desesperació i la negror que l’envolta. L’Eduard, el personatge masculí, no és capaç de trobar res positiu en el passat, a diferència d’ella, i s’embarca en un viatge de bogeria que els fa distanciar cada cop més. M’interessa molt el fet

Carme Manuel publica la seva primera novel·la, *Llanceu la creu*, a l'editorial 3i4.

de poder contrastar la idea d’un passat traumàtic que només ens porta a la depressió, a la tristesa, a rebutjar-lo. Lluny de tenir una actitud pessimista, en aquest moment de crisi econòmica i moral estem obligats a trobar la llum i tirar endavant.

—**Gràcies a la tècnica dels flai-xos que barregen temps diferents, a vegades el present sembla que forma part del passat, i això fa la sensació que ja és passat, i així ella pot deslliurar-se’n.**

—Sí, perquè és un present de crisi. Ha de resoldre un problema molt gros: com pot viure feliç, una felicitat que potser va existir en un moment anterior. La tècnica narrativa no és nova, evidentment. La utilitzo per a fer molt ràpida la narració i per a recrear el que ens passa sovint, que podem ser de cos present en un territori i viatjar en el temps amb el cap. La narradora fa un viatge esgotador al llarg de la narració, perquè canvia de lloc. I ho ha de fer perquè és

l’única manera que té per a trobar el que ara li manca, l’estima de les persones que l’envoltaven en el passat.

—**Pensàveu ser novel·lista abans de tenir entre mans una certa idea de la novel·la?**

—De fa molts anys que tinc la il·lusió d’escriure i, com a totes les persones que fan classes de literatura, m’havia passat pel cap fer-ho, però fins ara no havia tingut temps i l’any passat, en veure que ja em faig gran, vaig dir que no volia morir-me sense seguir aquesta il·lusió. I ara sí que m’agradaria continuar escrivint. No crec que em puguin dir *novel·lista*, encara: una oreneta no fa estiu.

—**La tria d’aquest estil indica que teniu un cert cansament de la narració convencional com a lectora?**

—La veritat és que sí. El narrador omniscient penso que ja és una cosa que ofèn. Hi ha novel·les de 500 fulls que s’escriuen com si fossin receptes de cuina, i això em cansa. No m’interessa tant el que hi passa, m’interessa més explorar el llenguatge narratiu. Sense pensar que el que faig sigui nou, imagine que encara es pot aportar un gra d’arena a coses que ens preocupen tota la vida, coses com l’estima, el record, el passat que ens fa i ens desfà...

Lluís Bonada